

A. ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 92/50/ΕΟΚ

ΑΝΟΙΧΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΠΛΕΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΥΣΑΣ ΑΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1. ΕΦΑΡΜΟΣΙΜΟΤΗΤΑ

Η **Ανοιχτή Διαδικασία** είναι αυτή κατά την οποία τα απαιτούμενα προσόντα των υποψηφίων αναδόχων δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΟJEC), καθένας έχει το δικαίωμα να ζητήσει να του αποσταλούν αντίγραφα της σχετικής προκήρυξης και τότε αυτός έχει, στη συνέχεια, το δικαίωμα να υποβάλει προσφορά.

Θεωρείται ότι είναι εντελώς ακατάλληλη η χρησιμοποίηση της Ανοιχτής Διαδικασίας για διαγωνισμούς παροχής υπηρεσιών συμβούλων μηχανικών με κριτήριο της ανάθεσης τη χαμηλότερη οικονομική προσφορά και μόνον. Με τον τρόπο αυτό δε διασφαλίζεται με βεβαιότητα ότι οι επιχειρήσεις που υποβάλλουν προσφορές έχουν την απαραίτητη εμπειρία και εξειδίκευση για την επιτυχή εκπόνηση των εργασιών που απαιτούνται. Αντί αυτού, θα πρέπει όλες οι προσφορές που υποβάλλονται να αξιολογούνται με βάση τον καλύτερο συνδυασμό **ποιότητας και τιμής**, ή αλλιώς ως η «**πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά**».

Η αξιολόγηση προσφορών με βάση το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, παρέχει τη δυνατότητα να λαμβάνονται υπόψη πληροφορίες σχετικά με διάφορα εξειδικευμένα θέματα ποιότητας που παρέχονται από τις υποψήφιες επιχειρήσεις. Ο αριθμός των προσφορών που λαμβάνονται μπορεί να είναι μεγάλος, με αποτέλεσμα να απαιτείται περισσότερος χρόνος και προσπάθεια για τη σωστή μελέτη τους και την αξιολόγηση των διαφόρων πληροφοριών που περιλαμβάνουν, ενώ μπορεί μόνο λίγες από αυτές να είναι σχετικές με το αντικείμενο του έργου. Για αυτό το λόγο είναι προτιμότερο να χρησιμοποιείται η **Κλειστή Διαδικασία**, ούτως ώστε να λαμβάνονται προσφορές από λίγες, προεπιλεγμένες επιχειρήσεις που αξιολογούνται ως οι πλέον κατάλληλες.

Η χρήση της Ανοιχτής Διαδικασίας θα πρέπει να εφαρμόζεται σε περιπτώσεις όπου:

- τα απαιτούμενα στοιχεία εμπειρίας και εξειδίκευσης των υποψηφίων αναδόχων μπορούν να καθοριστούν με ακριβή τρόπο
- η εξειδίκευση που απαιτείται είναι σχετικά απλή
- το αντικείμενο του έργου είναι πολύ μεγάλο

Δεν είναι δυνατόν να οριστεί ένας ελάχιστος αριθμός προϋποθέσεων για την εφαρμογή της Ανοιχτής Διαδικασίας. Θα πρέπει όμως να εφαρμόζεται ο κανόνας που θα εξασφαλίζει ότι οι δαπάνες για την προετοιμασία και δημοσίευση (με μεγάλο πλήθος διευκρινιστικών και υποστηρικτικών εγγράφων) μιας προκήρυξης και στη συνέχεια για την αξιολόγηση των προσφορών οι οποίες θα υποβληθούν υπερκαλύπτονται από τις ωφέλειες που προκύπτουν από τη πρόσληψη ενός συμβούλου υψηλής ποιότητας και πιθανώς χαμηλότερης τιμής σε σχέση με την εφαρμογή Κλειστής Διαδικασίας.

2. ΧΡΟΝΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

2.1 Προκαθοριστικό Στάδιο

Πριν από τον καθορισμό οποιουδήποτε χρονικού ορίου για τη διαδικασία ανάπτυξης του έργου που προβλέπεται από την Οδηγία, θα πρέπει να προηγηθεί η αναγνώριση / διαπίστωση των υπηρεσιών που η Αναθέτουσα Αρχή επιθυμεί από τους υποψήφιους συμβούλους. Σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ. μετά από κάποια σημαντική φυσική καταστροφή όπου η ανάγκη για αποκατάσταση των υποδομών είναι άμεση) το είδος των υπηρεσιών και η περιγραφή των απαιτούμενων προσόντων με βάση τα οποία θα υποβληθούν προσφορές μπορεί να πρέπει να καθορισθεί σε διάστημα λίγων ωρών ή ημερών. Σε άλλες περιπτώσεις μπορεί να χρειάζονται χρόνια για το ξεκίνημα ενός έργου, ακόμα και σε επίπεδο προγραμματισμού. Στο διάστημα αυτό μπορεί να αναζητηθεί εξειδικευμένη συμβουλή για τον καθορισμό των παραμέτρων που καθορίζουν τι απαιτείται.

2.2 Ενδεικτική Προκήρυξη (Ανακοίνωση)

Στις περιπτώσεις που η Αναθέτουσα Αρχή σκοπεύει να αναθέσει υπηρεσίες σε διάφορες κατηγορίες, συμπεριλαμβανομένων και υπηρεσιών συμβούλου μηχανικού, αξίας άνω των 750.000 €, από το Άρθρο 15.1 απαιτείται να δημοσιευτεί σχετική Ενδεικτική Προκήρυξη στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων το συντομότε-

**Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Οδηγός Επίβλεψης Μελετών και Κατασκευών
Επίβλεψη μελετών - Δημοπράτηση δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών**

ρο δυνατόν μετά την έναρξη του οικονομικού έτους της Αναθέτουσας Αρχής. Από τις 23.04.03, ημερομηνία έναρξης ισχύος του Π.Δ. 101/2003 «σχετικά με την τροποποίηση των παραρτημάτων του Π.Δ. 346/98», το οποίο αφορά στην ενσωμάτωση της κοινοτικής οδηγίας 2001/78 στην ελληνική έννομη τάξη, καθίσταται υποχρεωτική η χρήση τυποποιημένων εντύπων στη δημοσίευση των προκηρύξεων δημοσίων συμβάσεων. Τα έντυπα αυτά εμπεριέχονται στα παραρτήματα III και IV του άρθρου 38 του Π.Δ. 346/98 (όπως αυτά τροποποιήθηκαν με το Π.Δ. 101/03). Επιπλέον οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναζητήσουν τα τυποποιημένα αυτά έντυπα (στην ηλεκτρονική τους μορφή) στην σχετική ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συγκεκριμένα στη διεύθυνση <http://simap.eu.int>. Συνεπώς τόσο η δημοσίευση της σχετικής ενδεικτικής προκήρυξης στην Ε.Ε.Κ., όσο και κάθε μεταγενέστερη προκήρυξη πρέπει να γίνεται με την χρήση των συγκεκριμένων εντύπων. Για τις υπηρεσίες που περιγράφονται σε αυτές τις προκηρύξεις, η προθεσμία υποβολής των προσφορών μπορεί να περιορίζεται (βλ. §2.5 «Υποβολή Προσφορών»).

2.3 Προκήρυξη

Μετά την ολοκλήρωση της προετοιμασίας της προκήρυξης από την Αναθέτουσα Αρχή και την απόφαση πρόσκλησης για υποβολή προσφορών, θα πρέπει να δημοσιεύεται η Επίσημη Προκήρυξη με περιγραφή των σχετικών πληροφοριών. Ένα υπόδειγμα των ελάχιστων πληροφοριών που θα πρέπει να περιλαμβάνονται παρουσιάζεται στο Παράρτημα III Β. Η προκήρυξη θα πρέπει να αποστέλλεται για δημοσίευση στο Γραφείο Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΟΟΡΕΚ). Το Γραφείο αυτό θα πρέπει στη συνέχεια να μεριμνά για τη δημοσίευση στην Εφημερίδα (ΟJEC) μέσα σε 12 μέρες από την παραλαβή της, επομένως πιθανόν μέσα σε 15 μέρες από την αποστολή της. Στη συνέχεια θα δημοσιεύεται σε επίσημα έντυπα ή στον τύπο της χώρας της Αναθέτουσας Αρχής.

2.4 Αίτηση για Παροχή των Τευχών του Διαγωνισμού

Δεν υπάρχει χρονικός περιορισμός για τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να υποβάλουν αίτηση για την παραλαβή των Τευχών του Διαγωνισμού, αλλά από τη στιγμή που η Αναθέτουσα Αρχή έχει λάβει τέτοια αίτηση και υπάρχει επαρκής χρόνος να ενεργήσει προς την κατεύθυνση αυτή, θα πρέπει μέσα σε έξι μέρες να αποστείλει τα σχετικά τεύχη. Στην περίπτωση που θα υπάρχει οποιαδήποτε πρόσθετη πληροφορία η οποία ενδιαφέρει τις διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις, αυτή θα πρέπει να αποστέλλεται το αργότερο 6 ημέρες πριν από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών. Σύμφωνα με την οδηγία, και μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι αιτήσεις συμμετοχής μπορούν να γίνονται με το ταχύτερο δυνατό μέσο, σε περίπτωση όμως χρήσης τηλεγραφήματος, τέλεξ, τηλεομοιοτυπίας ή τηλεφώνου η συγκεκριμένη αποστολή πρέπει να επιβεβαιώνεται με επιστολή, αποστέλλόμενη εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών. Στην περίπτωση που απαιτούνται επί τόπου επισκέψεις, ή εάν υπάρχει μεγάλος όγκος εγγράφων που είναι απαραίτητο να εξεταστούν σε συγκεκριμένη τοποθεσία, η καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών μπορεί να παρατείνεται.

2.5 Χρόνος Υποβολής Προσφορών

Η ελάχιστη διάρκεια για παραλαβή προσφορών από την ημέρα αποστολής της ενημέρωσης στο αρμόδιο Γραφείο (ΟΟΡΕΚ) είναι 52 ημέρες. Η προθεσμία αυτή μπορεί να μειωθεί σε 36 ημέρες όταν έχει δημοσιευτεί η προαναγγελία της προκήρυξης που απαιτείται σύμφωνα με το Άρθρο 15.1 της Οδηγίας και σε ιδιαίτερα εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να μειωθεί στις 22 μέρες, σε καμία περίπτωση όμως δεν μπορεί να είναι κατώτερη. Δίνοντας περιθώριο ανάμεσα στο χρόνο για την παραλαβή των Τευχών του Διαγωνισμού και το χρόνο για την υποβολή των προσφορών, οι διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις μπορεί να έχουν στη διάθεσή τους λιγότερες από 30 ημέρες για την προετοιμασία της προσφοράς τους.

2.6 Επιλογή και Ανάθεση

Δεν καθορίζονται χρονικά όρια στην Οδηγία για την αξιολόγηση των προσφορών ή την ανάθεση μιας σύμβασης, αν και αυτά συνήθως θα πρέπει να καθορίζονται στα Τεύχη του Διαγωνισμού με την απαίτηση ότι οι προσφορές μπορούν να ισχύουν για ορισμένη περίοδο που δεν θα ξεπερνάει τους τρεις μήνες. Όταν γίνει η ανάθεση, η Αναθέτουσα Αρχή θα πρέπει να αποστείλει σχετική ενημέρωση στο Γραφείο (ΟΟΡΕΚ) μέσα σε 48 ημέρες σύμφωνα με το Άρθρο 17.2 της Οδηγίας – και πάντοτε με τη χρήση του σχετικού τυποποιημένου εντύπου, σύμφωνα με το Π.Δ. 101/03 - και προβλέπονται 12 επιπλέον ημέρες για τη δημοσίευση στην Εφημερίδα (ΟJEC). Υπάρχει επίσης ένας περιορισμός 15 ημερών από την παραλαβή μιας αίτησης στην οποία ένας πελάτης θα πρέπει να πληροφορηθεί της επιχειρήσεις που δεν επιλέχθηκαν για τους λόγους της απόρριψής τους (Άρθρο 12 της Οδηγίας).

3. ΠΡΟΕΠΙΛΟΓΗ

Δεν ισχύει σε περιπτώσεις Ανοιχτής Διαδικασίας

4. ΤΕΥΧΗ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

4.1 Τεύχη Προκήρυξης

Τα τεύχη της προκήρυξης θα πρέπει να προετοιμάζονται από την Αναθέτουσα Αρχή και θα πρέπει να περιλαμβάνουν:

- Όνομα της Αναθέτουσας Αρχής και σύντομες πληροφορίες γι' αυτήν
- Κατάλογο των εγγράφων που επιδίδονται από την Αναθέτουσα Αρχή στις διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις
- Βεβαίωση Παραλαβής των Τευχών του Διαγωνισμού (συμπληρώνεται και επιστρέφεται από τους διαγωνιζόμενους)
- Αναφορά στις απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στις οδηγίες προς τους διαγωνιζόμενους, τονίζοντας πιθανώς συγκεκριμένες απαιτήσεις όπου η μη-συμμόρφωση θα μπορούσε να οδηγήσει σε απόρριψη της προσφοράς
- Καταληκτικές ημερομηνίες και τοποθεσία υποβολής των προσφορών
- Ημερομηνία και τοποθεσία ανοίγματος των προσφορών και του τρόπου με τον οποίο θα ανακοινωθεί το αποτέλεσμα

Επιπλέον τα τεύχη της προκήρυξης συνήθως περιλαμβάνουν:

- Οδηγίες προς τους διαγωνιζόμενους σχετικά με πληροφορίες για τα κριτήρια αξιολόγησης
- Όρους πρόσληψης του συμβούλου μαζί με σχετικά μνημόνια που θα περιληφθούν στη σύμβαση
- Τεχνικές προδιαγραφές
- Υπόδειγμα προσφοράς και παραρτήματα, που περιλαμβάνουν ένα ή περισσότερα ερωτηματολόγια

Ορισμένα από τα προηγούμενα έγγραφα όπως π.χ. οι «οδηγίες προς τους διαγωνιζόμενους» δεν αποτελούν συνήθως μέρος της ενδεχόμενης σύμβασης.

Οι οδηγίες προς τους διαγωνιζόμενους θα πρέπει να έχουν καταρτιστεί από την Αναθέτουσα Αρχή με σκοπό την ικανοποίηση των απαιτήσεων του συγκεκριμένου διαγωνισμού. Το έγγραφο αυτό θα μεταδίδει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και οδηγίες που αφορούν την προετοιμασία, υποβολή και αξιολόγηση των προσφορών.

Θα πρέπει να εφαρμόζονται οι τυπικοί όροι πρόσληψης που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία και πρακτική. Οποιοσδήποτε τροποποιήσεις σε αυτές θα πρέπει να περιορίζονται σε όσες είναι απαραίτητες για το συγκεκριμένο έργο.

Περίοδος Προετοιμασίας Προσφοράς. Ο καθορισμός αυτής της περιόδου θα πρέπει να επιτρέπει επαρκή χρόνο για τις διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις να προετοιμάσουν τις προσφορές τους, λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο και την πολυπλοκότητα των υπηρεσιών που απαιτούνται.

Υποβολές. Οι διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις θα πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με τον αριθμό των αντιγράφων των προσφορών που θα πρέπει να υποβάλουν. Θα πρέπει να τους δίνεται ένας κατάλογος με τα απαιτούμενα έγγραφα που θα συμπεριλάβουν στις προσφορές τους. Οι διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις θα πρέπει επίσης να ενημερώνονται ότι οι προσφορές που δεν ικανοποιούν τις απαιτήσεις των Τευχών του Διαγωνισμού δεν θα λαμβάνονται υπόψη.

Κριτήρια Επιλογής. Για την αξιολόγηση των προσφορών χρησιμοποιείται ένα δελτίο αξιολόγησης πάνω στο οποίο σημειώνονται οι παρατηρήσεις. Ανεξάρτητα από τον τρόπο της αξιολόγησης, πρέπει να καθίσταται σαφές ότι η επιλεγόμενη επιχείρηση αναδεικνύεται μέσα από διαδικασία που θα λαμβάνει υπόψη το σύνολο των παρατηρήσεων που θα διατυπώνονται κατά την αξιολόγηση. Θα πρέπει να καθορίζονται τα κριτήρια αξιολόγησης και οι σχετικοί συντελεστές βαρύτητας για καθένα ξεχωριστά. Τα κριτήρια αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν μία σειρά σχετικών παραγόντων που αφορούν την αισθητική, τα τεχνικά και οικονομικά θέματα. Ο συνήθης τρόπος για την παροχή πληροφοριών από τις διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις σχετικά με τα κριτήρια αξιολόγησης είναι να υπάρχει τέτοια απαίτηση, ώστε αυτές να δίνουν απαντήσεις σε ερωτήματα σχετικά με αυτά τα κριτήρια. Με αυτό τον τρόπο κάθε διαγωνιζόμενος γνωρίζει σε ποιους τομείς θα αξιολογηθεί και καθορίζει τις απαντήσεις του. Σε κάθε περίπτωση που ζητούνται πληροφορίες σχετικά με άλλες εργασίες που έχουν εκτελεστεί στο παρελθόν, θα πρέπει να καθίσταται σαφές ότι η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα που καθορίζεται από το Άρθρο 32.2 (9) της Οδηγίας και να ζητήσει την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων ή και να διεξάγει άλλης μορφής έρευνα για την εξακρίβωσή τους.

Προδιαγραφές των Απαιτήσεων. Το τεύχος των προδιαγραφών θα πρέπει να περιγράφει με σαφήνεια το αντι-

**Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Οδηγός Επίβλεψης Μελετών και Κατασκευών
Επίβλεψη μελετών - Δημοπράτηση δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών**

κείμενο των ζητούμενων υπηρεσιών. Το τεύχος των προδιαγραφών πρέπει να περιέχει και άλλες σημαντικές πληροφορίες οι οποίες έχουν επίπτωση στην παροχή των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων πιθανών αλληλεπιδράσεων με τις αρμοδιότητες οποιωνδήποτε άλλων επιχειρήσεων συμβούλων, καθώς και συμβατικών απαιτήσεων για διασφάλιση της ποιότητας και προστασίας του περιβάλλοντος, της ασφάλειας και της υγιεινής που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

4.2 Διανομή των Τευχών της Προκήρυξης

Τα Τεύχη της Προκήρυξης πρέπει να παραδίδονται από την Αναθέτουσα Αρχή σε οποιαδήποτε ενδιαφερόμενη επιχείρηση. Στα παραδιδόμενα έγγραφα πρέπει να περιλαμβάνεται ένας κατάλογος όλων των επισήμων εγγράφων που παραδίδονται. Αυτός ο κατάλογος θα πρέπει να υπογράφεται από τον παραλήπτη και να επιστρέφεται στην Αναθέτουσα Αρχή ως απόδειξη παραλαβής.

4.3 Ερωτήσεις Διαγωνιζόμενων Επιχειρήσεων

Οποιαδήποτε από τις διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις, επιτρέπεται να ζητά διευκρινήσεις επί των Τευχών της Προκήρυξης και να υποβάλει τα ερωτήματά της στην Αναθέτουσα Αρχή εγγράφως (ακόμη και με Fax) το συντομότερο δυνατόν και πάντως όχι σε λιγότερο από 14 ημέρες από την προθεσμία υποβολής των προσφορών. Η Αναθέτουσα Αρχή θα πρέπει να γνωστοποιεί την παραλαβή όλων των σχετικών ερωτήσεων, απαντώντας στις επιχειρήσεις των οποίων τα ερωτήματα δεν λαμβάνονται υπόψη λόγω εκπρόθεσμης παραλαβής. Η Αναθέτουσα Αρχή πρέπει να προετοιμάζει τις απαντήσεις είτε σε κάθε ερώτημα ξεχωριστά είτε στο σύνολο των ερωτημάτων που υποβάλλονται. Οι απαντήσεις της Αναθέτουσας Αρχής θα πρέπει να κοινοποιούνται σε όλους τους διαγωνιζόμενους, είτε γραπτώς, είτε σε συνάντηση με τις επιχειρήσεις, την οποία θα προσκαλεί η Αναθέτουσα Αρχή. Η Αναθέτουσα Αρχή πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι απαντήσεις που δίνονται καλύπτουν με σαφήνεια όλες τις ερωτήσεις, εντούτοις ορισμένες ερωτήσεις και απαντήσεις μπορούν να συμπυκνώνονται λόγω παρόμοιας ή σχετιζόμενης φύσης. Απαντήσεις με αόριστες παραπομπές στα τεύχη του Διαγωνισμού και όχι σε συγκεκριμένες παραγράφους αυτών, δείχνουν αδυναμία της Αναθέτουσας Αρχής να εξηγήσει με σαφήνεια τους όρους και τις απαιτήσεις του Διαγωνισμού.

4.4 Τροποποιήσεις των Τευχών της Προκήρυξης

Οποιοσδήποτε τροποποιήσεις ή προσθήκες στα Τεύχη της Προκήρυξης πρέπει να γίνονται εγγράφως. Για τη διευκόλυνση του ελέγχου της κοινοποίησής τους, αυτές πρέπει να αποστέλλονται στις διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις με χρήση κατάλληλων εντύπων, καθένα από τα οποία θα έχει αριθμό πρωτοκόλλου για λόγους αναφοράς. Κάθε τροποποίηση πρέπει όταν αποστέλλεται να περιλαμβάνει ένα απόκομμα απόδειξης παραλαβής που θα υπογράφεται από τις διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις και θα επιστρέφεται αμέσως στην Αναθέτουσα Αρχή. Κάθε τροποποίηση θα πρέπει να είναι σαφής και να μην επιτρέπει την περίπτωση, οι διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις να αποφασίζουν κατά πόσον απαιτούνται ως συνέπείά τους και άλλες αλλαγές στα Τεύχη του Διαγωνισμού. Οι τροποποιήσεις αποτελούν τμήμα των Τευχών της Προκήρυξης. Τέλος, αυτές οι οποίες επηρεάζουν τις απαιτήσεις της Αναθέτουσας Αρχής ή τους όρους της ανάθεσης πρέπει επίσης να ενσωματώνονται στη σχετική σύμβαση.

4.5 Υποβολή και Παραλαβή Προσφορών

Είναι στην ευθύνη των επιχειρήσεων να διασφαλίζουν ότι οι προσφορές τους παραλαμβάνονται από την Αναθέτουσα Αρχή εμπροθέσμως και ότι η παραλαβή τους επιβεβαιώνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες (πρωτόκολλο). Η Αναθέτουσα Αρχή καταγράφει όλες τις προσφορές με την ημερομηνία και ώρα παραλαβής τους και λαμβάνει τα μέτρα εκείνα που εξασφαλίζουν ότι οι προσφορές παραμένουν φυλασσόμενες και ότι αυτές δεν ανοίγονται μέχρι την ημέρα και ώρα που προβλέπεται να πραγματοποιηθεί το επίσημο άνοιγμά τους.

Στην περίπτωση που οι προσφορές παραδίδονται αυτοπροσώπως, η Αναθέτουσα Αρχή θα πρέπει να δίνει αποδείξεις με την ημερομηνία και ώρα παραλαβής τους. Εάν οι προσφορές αποστέλλονται ταχυδρομικώς, η Αναθέτουσα Αρχή πρέπει να ενημερώνει τους αποστολείς για την παραλαβή εγγράφως, δηλώνοντας τη μέρα και ώρα παραλαβής. Προσφορές που λαμβάνονται μετά την καθορισμένη ώρα πρέπει κανονικά να επιστρέφονται αμέσως, κλειστές, συνοδευόμενες από μία διευκρινιστική επιστολή που δίνει λεπτομέρειες της ημέρας και ώρας παραλαβής.

5. ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Το επίσημο άνοιγμα των προσφορών μπορεί να πραγματοποιείται με έναν από τους δύο ακόλουθους τρόπους, ανάλογα των περιστάσεων.

Δημοσίως: Η ημερομηνία, ώρα και τόπος του ανοίγματος θα πρέπει να κοινοποιούνται μέσω του τύπου όπως απαιτείται καθώς και να ενημερώνονται οι διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις.

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Οδηγός Επίβλεψης Μελετών και Κατασκευών
Επίβλεψη μελετών - Δημοπράτηση δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών

Κατ' επιλογή: Οι προσφορές ανοίγονται με την παρουσία όσων διαγωνιζόμενων επιχειρήσεων επιθυμούν να παρίστανται και αφού όλες έχουν ενημερωθεί σχετικά με την ημέρα, ώρα και του τόπου του ανοίγματος.

Οποιαδήποτε άλλο συγκεκριμένο άτομο έχει κληθεί από την Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να παρίσταται στη διαδικασία ανοίγματος των προσφορών, καθώς επίσης και εκπρόσωποι κυβερνητικών ή άλλων υπηρεσιών που θα κληθούν να είναι παρόντες.

Κατά την ημέρα και ώρα που έχει καθοριστεί για το άνοιγμα των προσφορών, η Αναθέτουσα Αρχή πρέπει να βεβαιώνει και να επιδεικνύει ότι αυτές είναι σφραγισμένες και κλειστές πριν να προχωρήσει στο άνοιγμά τους. Με το άνοιγμα κάθε φακέλου ή πακέτου, η Αναθέτουσα Αρχή πρέπει να ανακοινώνει:

- το όνομα της επιχείρησης
- την ημέρα και ώρα παραλαβής της προσφοράς

Οι πληροφορίες που περιέχονται πρέπει να καταγράφονται σε κατάλληλο έντυπο που θα υπογράφεται από τον υπάλληλο που άνοιξε τον φάκελο και τους άλλους παριστάμενους (αρμόδιους υπαλλήλους της Αναθέτουσας Αρχής). Εφόσον κρίνεται πρακτικό αλλά και για τη διασφάλιση της διαφάνειας, η πληρότητα κάθε προσφοράς πρέπει να ελέγχεται τη στιγμή του ανοίγματός της και οποιοσδήποτε φανερός ελλείψεις να καταγράφονται στο σχετικό έντυπο.

6. ΕΠΙΛΟΓΗ

6.1 Γενική Αξιολόγηση της Επιχείρησης

Η καταλληλότητα μιας επιχείρησης βασίζεται σε διάφορους παράγοντες και χαρακτηριστικά. Κάθε επιχείρηση πρέπει να αξιολογείται σχετικά με την ικανότητα και το περιεχόμενο των απαντήσεών της σε ένα αριθμό διαφορετικών ερωτημάτων που ζητούν πληροφορίες για την εμπειρία και τις ικανότητες που σχετίζονται με τις απαιτήσεις του διαγωνισμού. Όλες οι γενικές πληροφορίες σχετικά με τις διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις αξιολογούνται με το άνοιγμα των προσφορών στην περίπτωση της Ανοιχτής Διαδικασίας, ενώ στην περίπτωση της Κλειστής Διαδικασίας η αξιολόγηση αυτή αποτελεί αντικείμενο της διαδικασίας προεπιλογής. Τα Άρθρα 29 και 32 σχετίζονται με τα κριτήρια που μπορεί να αξιολογούνται. Οι πληροφορίες που χρησιμοποιούνται στην αξιολόγηση είναι εκείνες που δίνονται από τις επιχειρήσεις με τη μορφή της συμπλήρωσης ενός ερωτηματολογίου το οποίο διανέμεται γι' αυτό το λόγο ως μέρος των Τευχών του Διαγωνισμού, συμπληρούμενες με τους οποιοσδήποτε απαραίτητους ελέγχους με βάση το Άρθρο 32.2 (g). Παραδείγματα των σχετικών κριτηρίων περιλαμβάνουν:

Γενική Εμπειρία. Αφορά την ικανότητα της επιχείρησης τόσο σε εύρος όσο και σε βάθος εμπειρίας για να ικανοποιήσει τη σχετική απαίτηση. Προς την κατεύθυνση αυτή ίσως χρειαστεί να εξεταστεί η προσέγγιση των επιχειρήσεων προς το αντικείμενο των εργασιών τους και κατά πόσο η προσέγγιση αυτή είναι καινοτόμος ή παραδοσιακή.

Αμεροληψία και Ανεξαρτησία. Ορισμένες Αναθέτουσες Αρχές δίνουν μικρή βαρύτητα στα στοιχεία αυτά ενώ άλλες πιστεύουν ότι είναι απαραίτητο να ελέγχεται ότι οι διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις θα διατηρούν την αμεροληψία τους και δεν θα επηρεάζονται από εκείνους που έχουν οικονομικά συμφέροντα σε αυτές.

Συστάσεις από Πελάτες. Εάν μία διαγωνιζόμενη επιχείρηση δεν έχει στο παρελθόν παράσχει υπηρεσίες στην Αναθέτουσα Αρχή, μπορεί να υποβάλει επαρκείς συστάσεις που να αποδεικνύουν ικανοποιητική εκτέλεση εργασιών σε άλλες Υπηρεσίες. Οι Αναθέτουσες Αρχές μπορούν, με βάση το Άρθρο 32.2 (g), να αναζητούν απευθείας από άλλες Υπηρεσίες-Εργοδότες των διαγωνιζόμενων στοιχεία που να υποστηρίζουν αυτές τις συστάσεις.

Ασφάλιση Επαγγελματικών Κινδύνων. Είναι σύνηθες να ζητείται επιβεβαίωση ότι η επιχείρηση μπορεί να παρέχει το κατάλληλο επίπεδο κάλυψης επαγγελματικών κινδύνων. Η απαίτηση αυτή θα πρέπει να αποτελεί όρο ανάθεσης.

Διασφάλιση / Διαχείριση Ποιότητας (QA/QM). Η παροχή στοιχείων Διασφάλισης / Διαχείρισης Ποιότητας αποτελεί μία εγγύηση παροχής ολοκληρωμένων υπηρεσιών πέρα από τις συγκεκριμένες τεχνικές απαιτήσεις του έργου. Ειδικότερα, η ύπαρξη συστήματος Διασφάλισης / Διαχείρισης Ποιότητας μειώνει τις πιθανότητες λαθών και παραλείψεων τόσο στο τεχνικό επίπεδο όσο και στο διαχειριστικό. Σε περίπτωση που ζητείται πιστοποιητικό Διασφάλισης Ποιότητας, θα πρέπει να ελέγχεται κατά πόσον αυτό είναι σε ισχύ και σχετικό με το αντικείμενο των εργασιών. Οι έλεγχοι της ποιότητας θα πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί, κατά προτίμηση από ένα τρίτο φορέα. Σχετικά αναφέρονται στο Άρθρο 33.

Οικονομική Σταθερότητα, Κύκλος Εργασιών. Οι Αναθέτουσες Αρχές πρέπει να διαθέτουν μία διαδικασία για την επιβεβαίωση της οικονομικής ευρωστίας των διαγωνιζόμενων επιχειρήσεων. Πρέπει να αναγνωριστεί ότι η πιο συνηθισμένη αιτία προβλημάτων επιχειρήσεων συμβούλων είναι η αδυναμία των Αναθετουσών Αρχών τους για

**Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Οδηγός Επίβλεψης Μελετών και Κατασκευών
Επίβλεψη μελετών - Δημοπράτηση δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών**

την έγκαιρη καταβολή των αμοιβών των πιστοποιήσεων. Αυτό δεν μπορεί άμεσα να προειπωθεί. Το Άρθρο 31 είναι σχετικό και παραθέτει τις πηγές αποδεκτών βεβαιώσεων.

6.2 Τεχνική Αξιολόγηση

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης των γενικών πληροφοριών των διαγωνιζομένων επιχειρήσεων πρέπει να εξετάζεται η ικανότητά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το σχετικό αντικείμενο. Σχετικό είναι το Άρθρο 36. Αν και οι διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις έχουν το δικαίωμα να παρέχουν πληροφορίες μέσα από αντίγραφα φυλλαδίων παρουσίασής τους ή άλλο υλικό, η πλειοψηφία των στοιχείων πρέπει να εντάσσεται σε ένα ερωτηματολόγιο που πρέπει να έχει προετοιμάσει και διανείμει η Αναθέτουσα Αρχή στα πλαίσια των Τευχών του Διαγωνισμού. Κάτι τέτοιο βοηθά ώστε να διασφαλίζεται ότι οι σχετικές πληροφορίες έχουν υποβληθεί και καθιστά ευκολότερη τη σύγκριση και αξιολόγησή τους. Παρόλο που είναι δυνατόν οι Αναθέτουσες Αρχές να χρησιμοποιούν ένα τυποποιημένο ερωτηματολόγιο για το σκοπό αυτό, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στον έλεγχο ότι όλες οι απαραίτητες πληροφορίες περιλαμβάνονται. Αυτό μπορεί να επιτυγχάνεται με την ύπαρξη ενός συγκεκριμένου συμπληρωματικού εντύπου για κάθε περίπτωση έργου. Τα σχετικά με το συγκεκριμένο έργο θέματα που συνήθως περιλαμβάνονται είναι:

Παραδείγματα Πρόσφατων Έργων Παρόμοιας Φύσης. Αυτά βοηθούν στο να διαπιστώνεται το επίπεδο των εργασιών που επιτυγχάνονται. Επίσης αυτά αποτελούν ενδείξεις πρόσθετων πηγών συστάσεων που θα μπορούν να εξετάζονται πριν από την τελική απόφαση επιλογής. Σχετικά είναι τα Άρθρα 32.2 (b) και (g).

Προτάσεις Συμβούλων. Μπορεί να ζητείται από τις διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις να υποβάλουν τις προτάσεις τους σχετικά με τον τρόπο προσέγγισης του έργου, τα προβλήματα και οι περιορισμοί που αναμένονται και με ποιο τρόπο σκοπεύουν να τα αντιμετωπίσουν, συμπεριλαμβανομένων διακανονισμών για υπεργολαβίες. Οι προτάσεις αυτές, εάν δεν περιλαμβάνονται στα πλαίσια ενός ερωτηματολογίου, αποτελούν ένα σημαντικό παράγοντα που μπορεί να συζητηθεί σε μία συνέντευξη. Επισημαίνεται, ότι στη διαδικασία αυτή δεν θα πρέπει να ζητηθεί από τις διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις, να περιγράψουν κάτι περισσότερο από τις γενικές αρχές του τρόπου αντιμετώπισης των αναγκών του έργου. Στην περίπτωση που η Αναθέτουσα Αρχή απαιτεί μια λεπτομερή τεχνική πρόταση, πρέπει αντ'αυτού να υιοθετείται η διαδικασία Διαγωνισμού Ανάθεσης Μελέτης.

Γραφείο Έργου του Συμβούλου. Οι Αναθέτουσες Αρχές μπορεί να επιθυμούν να γνωρίζουν την τοποθεσία και την οργάνωση του γραφείου που προτείνεται να εκπονήσει τη μελέτη. Παράμετροι όπως π.χ. η επάρκεια της στελέχωσης για τις ανάγκες του έργου και η διαθεσιμότητα του απαραίτητου δυναμικού για τις απαιτήσεις του έργου, πρέπει να εξασφαλίζονται. Οι επιχειρήσεις συμβούλων είναι δυνατό να διαγωνίζονται για περισσότερα από ένα έργα ταυτόχρονα, οπότε να μην μπορούν με ακρίβεια να προκαθορίσουν το φόρτο εργασίας τους μέχρι τη στιγμή που θα ανακοινωθούν τα αποτελέσματα των διαγωνισμών αυτών, πρέπει όμως να έχουν μια γενική ιδέα της διαθεσιμότητάς τους. Μπορεί να ζητούνται βιογραφικά σημειώματα εκείνου του προσωπικού που πρόκειται να απασχοληθεί με το έργο, ώστε να σχηματιστεί μία εικόνα σχετικά με την εμπειρία και την ικανότητά τους.

Άλλες Δυνατότητες Εξοπλισμού κτλ. Σε ορισμένες περιπτώσεις απαιτείται η διάθεση από την πλευρά των διαγωνιζομένων επιχειρήσεων εξειδικευμένου εξοπλισμού μετρήσεων ή ελέγχων, ενώ άλλες φορές η διαθεσιμότητα λογισμικού CAD ή άλλων δυνατοτήτων. Οι επιχειρήσεις πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με το αν διαθέτουν τέτοιες δυνατότητες ή έχουν πρόσβαση σε ανάλογο εξοπλισμό.

Πρόσβαση σε Εξωτερική Υποστήριξη. Μπορεί να υπάρχει απαίτηση, ιδίως σε μικρές επιχειρήσεις, για υποστήριξή τους με υπηρεσίες από εξωτερικούς εξειδικευμένους συμβούλους. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αξιολογούνται με βάση το κατά πόσον είναι σε θέση να εξασφαλίζουν τέτοια βοήθεια σε περίπτωση που χρειαστεί και να υποβάλουν το βιογραφικό σημείωμα του ατόμου που μπορούν να χρησιμοποιήσουν.

Διαχείριση Έργων. Η αξιολόγηση πρέπει να περιλαμβάνει τη δυνατότητα που έχουν οι διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις για υπεύθυνη προσέγγιση στη διαχείριση και διοίκηση ενός έργου, ιδιαίτερα σε σχέση με την οικονομική αποτελεσματικότητα και τη συμμόρφωση με τις χρονικές και προγραμματικές δεσμεύσεις ενός έργου. Κάτι τέτοιο μπορεί να απαιτείται με την προσκόμιση ανάλογων στοιχείων εμπειρίας από πρόσφατα έργα.

Εγκαταστάσεις Έρευνας και Δοκιμών. Στην περίπτωση που απαιτείται ανάλογη υποδομή, η αξιολόγηση θα πρέπει να περιλαμβάνει το κατά πόσον ικανοποιείται η απαίτηση αυτή.

Κατάταξη Αμοιβών και Επίπεδα. Οι Αναθέτουσες Αρχές πρέπει να περιγράφουν τον τρόπο με τον οποίο οι διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις πρέπει να παρουσιάζουν την οικονομική προσφορά τους. Αυτή μπορεί να είναι με μορφή ενός συνολικού ποσού (κατ' αποκοπή τίμημα), ανάλωση ανθρωπομηνών προσωπικού ή/και ωρών εξοπλισμού (τιμή μονάδος), κτλ., ή ενός συνδυασμού των προηγούμενων. Σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει η αμοιβή να προσδιορίζεται ως ποσοστό του προϋπολογισμού του έργου ή των εργασιών, καθώς κάτι τέτοιο καθιστά τη σχετική δαπάνη μη επιλέξιμη για συγχρηματοδότηση από τους κοινοτικούς πόρους, σύμφωνα με τις διατάξεις των κα-

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Οδηγός Επίβλεψης Μελετών και Κατασκευών
Επίβλεψη μελετών - Δημοπράτηση δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών

νονισμών 1685/00 και 16/03 σχετικά με την επιλεξιμότητα των δαπανών που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής αντίστοιχα. Μπορεί να υπάρχει η ανάγκη ανάλυσης ενός κατ' αποκοπή τιμήματος στις επιμέρους δαπάνες του, ώστε τα συστατικά του κόστους των διαφόρων προσφορών να μπορούν να αξιολογηθούν πιο αποτελεσματικά.

6.3 Βαθμολόγηση

Μέθοδος Κατανομής Βαθμολόγησης. Η μέθοδος κατανομής της βαθμολόγησης και/ή των συντελεστών βαρύτητας ή τουλάχιστον της σειράς σπουδαιότητας των κριτηρίων αξιολόγησης πρέπει να προκαθορίζεται και να περιγράφεται στα Τεύχη του Διαγωνισμού (Άρθρο 36 και Παράρτημα III β, Σημείο 15). Ορισμένες Αναθέτουσες Αρχές μπορεί να απαιτούν την υποβολή των οικονομικών προσφορών των διαγωνιζομένων επιχειρήσεων σε ξεχωριστούς φακέλους.

Βαθμολόγηση των Προσφορών. Οι απαντήσεις σε κάθε απαίτηση αξιολογούνται και βαθμολογούνται από μία επιτροπή που διορίζεται για το σκοπό αυτό, ώστε οι βαθμοί να μπορεί να «ζυγιστούν» και να αθροιστούν για την αναγνώριση της βέλτιστης προσφοράς. Όλη η διαδικασία θα πρέπει να γίνεται επίσημα με τη σωστή συμπλήρωση κατάλληλα διαμορφωμένων δελτίων βαθμολόγησης, τα οποία στη συνέχεια φυλάσσονται. Οι Αναθέτουσες Αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν δικά τους δελτία βαθμολόγησης που είναι προσαρμοσμένα σε ειδικότερες απαιτήσεις. Η απόδοση αρμοδιοτήτων σε μία επιτροπή, η οποία αναμένεται να είναι λιγότερο ευάλωτη σε επιρροές από ότι ένα άτομο, βελτιώνει την αξιοπιστία και την υπευθυνότητα.

Χαμηλές Προσφορές. Κάθε ιδιαίτερα χαμηλή προσφορά πρέπει να εξετάζεται κατά πόσον χρήζει αντιμετώπισης, σύμφωνα με το Άρθρο 37, με την παροχή αιτιολόγησης από την επιχείρηση που την προσέφερε, σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα εκπονήσει ικανοποιητικά και με βάση τις προδιαγραφές το έργο με τη συγκεκριμένη αμοιβή. Προτάσεις ιδιαίτερα χαμηλής οικονομικής προσφοράς μπορούν να απορριφθούν μόνον τότε όταν οι εξηγήσεις που δίνονται κρίνονται μη ικανοποιητικές.

6.4 Διευκρινίσεις

Η Οδηγία δεν αναφέρει οποιεσδήποτε απαιτήσεις για πραγματοποίηση συνεντεύξεων σχετικά με Ανοιχτές Διαδικασίες ή Κλειστές Διαδικασίες, αν και αυτές είναι μάλλον απαραίτητες για την **Διαδικασία Διαπραγμάτευσης**. Παρόλα αυτά συνιστάται πάντα να συναντώνται εκπρόσωποι της Αναθέτουσας Αρχής με την επιλεγόμενη επιχείρηση πριν από την υπογραφή της σύμβασης για τη διευκρίνιση οποιωνδήποτε ερωτημάτων και την επιβεβαίωση των σχετικών θεμάτων. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να γίνονται αλλαγές στους όρους των προσφορών που υποβλήθηκαν.

7. ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Η διαδικασία επιλογής καταλήγει στη λήψη μιας απόφασης σχετικά με την ανάθεση της σύμβασης σε συγκεκριμένη επιχείρηση.

8. ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

8.1 Γενικά

Με τη λήψη της απόφασης ανάθεσης και την ολοκλήρωση των σχετικών διαδικασιών και συναντήσεων με τον ανάδοχο, οι δύο πλευρές καταλήγουν σε μία επίσημη σύμβαση. Η ακριβής μορφή της σύμβασης και οι όροι θα πρέπει να περιλαμβάνονται στα Τεύχη Διαγωνισμού και να προβλέπεται δυνατότητα προσθήκης τροποποιήσεων στη φάση αυτή. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό ότι τα έγγραφα όπως υπογράφονται αντιπροσωπεύουν το σύνολο των συμφωνηθέντων όρων, δίνοντας όλες τις λεπτομέρειες χρονικών δεσμεύσεων, πληρωμών, έναρξης και περάτωσης της παροχής των υπηρεσιών, νομικών ευθυνών και λεπτομερειών των παρεχόμενων υπηρεσιών. Οι τελευταίες συνήθως περιγράφονται με την αναφορά και σύναψη ενός (αρχικού) τεύχους των προδιαγραφών. Σε περίπτωση που απαιτείται από την τοπική νομοθεσία, οι υπογραφές πρέπει να επικυρώνονται και να σφραγίζονται. Η σύμβαση θα πρέπει να ξεκινήσει σε εύλογο χρονικό διάστημα από την λήψη της απόφασης ανάθεσης, που συνήθως δεν ξεπερνάει τις 60 ημέρες.

8.2 Κοινοποίηση

Μέσα σε 48 ημέρες μετά από την απόφαση ανάθεσης θα πρέπει να αποσταλεί η απαραίτητη κοινοποίηση (με τη χρήση του σχετικού τυποποιημένου εντύπου) στο Γραφείο ΟΟΡΕΚ για δημοσίευση στην Εφημερίδα ΟJEC, όπως καθορίζεται από το Άρθρο 17.2.

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Οδηγός Επίβλεψης Μελετών και Κατασκευών
Επίβλεψη μελετών - Δημοπράτηση δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών

8.3 Διευκρινήσεις

Σε περίπτωση που ζητηθούν εξηγήσεις από κάποια από τις υπόλοιπες συμμετέχουσες στο διαγωνισμό επιχειρήσεις, αυτές θα πρέπει να αποστέλλονται, σύμφωνα με το Άρθρο 12.

B. ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ν. 716/77 ΚΑΙ Ν. 3164/03

N. 716/77	N. 3164/03
1. Πεδίο εφαρμογής	
<p>Ο ν. 716/77 αναφέρεται μόνο στη διαδικασία ανάθεσης μελετών σε ιδιώτες μελετητές και μελετητικά γραφεία.</p>	<p>Ο νέος νόμος αναφέρεται, εκτός από τις συμβάσεις εκπόνησης μελετών, και στις συμβάσεις παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών που εμπίπτουν στην κατηγορία 12 του παραρτήματος ΙΑ του Π.Δ. 346/98, ήτοι:</p> <p>Υπηρεσίες αρχιτέκτονα, υπηρεσίες μηχανικού και ολοκληρωμένες υπηρεσίες μηχανικού, υπηρεσίες πολεοδομικού σχεδιασμού και αρχιτεκτονικής τοπίου, συναφείς υπηρεσίες παροχής επιστημονικών και τεχνικών συμβουλών, υπηρεσίες δοκιμών και αναλύσεων.</p>
2. Ισχύς νόμου	
<p>Αναφέρεται στην διαδικασία ανάθεσης μελετών από το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, τους ΟΤΑ, τις Δημόσιες Επιχειρήσεις και τους λοιπούς Οργανισμούς δημοσίου ενδιαφέροντος.</p>	<p>Εφαρμόζεται στην διαδικασία ανάθεσης μελετών και παροχής των πιο πάνω υπηρεσιών από το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού, τις Δημοτικές Επιχειρήσεις, τις ενώσεις κάθε νομικής μορφής που αποτελούνται από έναν ή περισσότερους από τους παραπάνω οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τους οργανισμούς της παρ. 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 346/98. Οι οργανισμοί της παρ. 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 346/98 μπορούν να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του νόμου αυτού (άρθρο 1 § 6).</p>
3. Σύμβαση παροχής υπηρεσιών επίβλεψης μελέτης ή έργου	
<p>Καμία σχετική αναφορά δεν γίνεται στο ν. 716/77.</p>	<p>Καθορίζονται ρητά οι υποχρεώσεις του αναδόχου της σύμβασης επίβλεψης, οι οποίες συνοψίζονται κυρίως στη χορήγηση οδηγιών του αναδόχου της σύμβασης που αφορά η επίβλεψη για την έντεχνη, εμπρόθεσμη, ασφαλή και οικονομική εκπλήρωση των υποχρεώσεων του, σύμφωνα με τα συμβατικά τεύχη, τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας, την επιστήμη και τους κανόνες της τέχνης.</p>
4. Ασυμβίβαστο	
<p><u>Συμβάσεις Μελετών:</u> Ο ν. 716/77 στο άρθρο 3 παράγραφος 2 εδάφιο γ΄ καθιερώνει ασυμβίβαστο των κατόχων εργοληπτικών πτυχίων, καθώς σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο αυτοί δεν δύνανται να αποκτήσουν την ιδιότητα του μελετητή.</p>	<p><u>Συμβάσεις Μελετών:</u> Δεν έχουν δικαίωμα εγγραφής στο Μητρώο Μελετητών όσα φυσικά ή νομικά πρόσωπα είναι εγγεγραμμένα στο Μ.Ε.ΕΠ. και στο Μ.Ε.Κ., καθώς και όσοι παρέχουν τις υπηρεσίες τους, με οποιονδήποτε τρόπο, σε εργοληπτικές επιχειρήσεις.</p>

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Οδηγός Επίβλεψης Μελετών και Κατασκευών
Επίβλεψη μελετών – Σύγκριση Ν. 716/77 και Ν. 3164/03

N. 716/77	N. 3164/03
	<p>Συμβάσεις Υπηρεσιών: Δημιουργείται ασυμβίβαστο για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι γραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. του άρθρου 16 του ν. 1418/84. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος απαγορεύεται να ανατίθενται σε αυτές τις επιχειρήσεις, συμβάσεις παροχής υπηρεσιών της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν. 3164/03.</p>
5. Προγραμματική Σύμβαση	
Καμία σχετική αναφορά δεν γίνεται στο ν. 716/77.	Ο κύριος του έργου μπορεί, εφόσον δεν διαθέτει την επαρκή τεχνική στελέχωση να αναθέτει χωρίς διαγωνιστική διαδικασία με σύμβαση σε άλλο νομικό πρόσωπο από εκείνα που αναφέρονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 1 (εντολοδόχος αναθέτουσα αρχή) μέρος ή το σύνολο συγκεκριμένων καθηκόντων, όπως είναι η διεξαγωγή των διαδικασιών επιλογής του αναδόχου, η έγκριση μελετών, η παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης κτλ.
6. Γνωμοδοτική Επιτροπή Μητρώου	
Η Γνωμοδοτική Επιτροπή Μελετών είναι 9 μελής.	Η Γνωμοδοτική Επιτροπή Μελετών του ν. 716/77 μετονομάζεται σε Γνωμοδοτική Επιτροπή Μητρώου και γίνεται 11 μελής, έχει 2ετή θητεία και οι λεπτομέρειες για την σύσταση, τις αρμοδιότητες καθώς και τις ιδιότητες των μελών της θα καθοριστούν με την έκδοση προεδρικού διατάγματος, το οποίο μέχρι στιγμής δεν έχει εκδοθεί.
7. Γνωμοδοτική Επιτροπή Ενστάσεων	
Δεν προβλέπεται από τις διατάξεις του ν. 716/77.	Παρέχεται η δυνατότητα σύστασης της επιτροπής αυτής με την έκδοση σχετικού Π.Δ. το οποίο ωστόσο δεν έχει εκδοθεί έως σήμερα. Η Γ.Ε.Ε. γνωμοδοτεί επί ενστάσεων που αφορούν τη διαδικασία κατάρτισης συμβάσεων μελετών μόνο.
8. Μελετητές – Μελετητικά Γραφεία - Μελετητικές εταιρίες	
Ο ν. 716/77 κάνει αναφορά στην υποχρέωση τήρησης Μητρώου Μελετητών και Μητρώου Μελετητικών Γραφείων.	Καθιερώνεται για πρώτη φορά το Μητρώο Εταιριών Μελετητών. Δικαίωμα εγγραφής σε αυτό έχουν τα νομικά πρόσωπα που: Έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα. Δεν συνδέονται με οποιοδήποτε τρόπο με δραστηριότητες εργοληπτικής επιχείρησης. Οι διοικούντες αυτά είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Μελετητών. Οι μετοχές τους είναι πάντοτε ονομαστικές. Παρά το γεγονός ότι στον τίτλο γίνεται αναφορά στα γραφεία μελετών καμία αναφορά δεν υπάρχει στο κείμενο του άρθρου.

**Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Οδηγός Επίβλεψης Μελετών και Κατασκευών
Επίβλεψη μελετών – Σύγκριση Ν. 716/77 και Ν. 3164/03**

N. 716/77	N. 3164/03
	Εκκρεμεί η έκδοση εκτελεστικού Π.Δ.
9. Προετοιμασία του Κυρίου του έργου	
Δεν προβλέπεται ανάλογη προετοιμασία από το ν. 716/77.	<p>Πριν από την έναρξη της διαδικασίας σύναψης σύμβασης του άρθρου 1, ο κύριος του έργου προσδιορίζει την σκοπιμότητα του έργου, καθορίζει το πρόγραμμα εκπόνησης των απαιτούμενων μελετών, προεκτιμά τη συνολική δαπάνη που απαιτείται και εξασφαλίζει τη χρηματοδότη των μελετών.</p> <p>Η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται, πριν από κάθε προκήρυξη, να έχει συντάξει τα τεύχη που αφορούν τη μελέτη ή την υπηρεσία που πρόκειται να ανατεθεί και κυρίως την προκήρυξη, την συγγραφή υποχρεώσεων και το τεύχος τεχνικών στοιχείων.</p> <p>Προβλέπεται η έκδοση Υ.Α. του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. με την οποία θα καθορίζονται οι ειδικότερες ενέργειες και τα στοιχεία που απαιτούνται για την προετοιμασία του κυρίου του έργου ανά κατηγορία ή κατηγορίες μελετών.</p>
10. Αξιολογούμενη εμπειρία μελετητών	
Ο ν. 716/77 δεν κάνει αναφορά στο ζήτημα της αξιολογούμενης εμπειρίας μελετητών, αλλά το ζήτημα αυτό καθορίζεται στη διακήρυξη. Συνήθως για το ζήτημα της γενικής εμπειρίας των μελετητών δεν τίθεται συγκεκριμένος περιορισμός. Η αξιολογούμενη όμως ειδική εμπειρία συνήθως καλύπτει χρονικό διάστημα 3 ετών.	Προβλέφθηκε ότι η αξιολογούμενη εμπειρία μελετητών για την επιλογή των κατάλληλων υποψηφίων μπορεί να καλύπτει χρονικό διάστημα μέχρι 10 ετών αντί των μέχρι σήμερα εφαρμοζόμενων 3 ετών.
11. Διαδικασίες ανάθεσης	
<p>Οι διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων μελετών σύμφωνα με τον ν. 716/77 και όπως αυτές παραλληλίζονται στην εγκύκλιο 40/93 με τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων υπηρεσιών της οδηγίας 92/50, είναι οι εξής:</p> <p>Ανοικτή διαδικασία της παρ. 7 του άρθρου 11, η οποία ουσιαστικά αντιστοιχεί σε ανάθεση σύμβασης μετά από δημοσίευση προκήρυξης και επιλογή του αναδόχου με μοναδικό κριτήριο μόνο τα τεχνικά χαρακτηριστικά.</p> <p>Κλειστή διαδικασία της παρ. 5 του άρθρου 11. Η διαδικασία αυτή διεξάγεται σε 2 φάσεις, όπου η πρώτη περιλαμβάνει την προεπιλογή των συμμετεχόντων και η δεύτερη την αξιολόγηση των υποβληθέντων προκαταρκτικών εκθέσεων η μελετών.</p> <p>Αρχιτεκτονικός Διαγωνισμός της παρ. 6 του άρθρου 11, ο οποίος ως διαδικασία, και με διασταλτική ερμηνεία του εν λόγω άρθρου, θα μπο-</p>	<p>Οι νέες διαδικασίες ανάθεσης σύμφωνα με τον ν. 3164/03 είναι οι ακόλουθες:</p> <p>Ανοικτή διαδικασία της παρ. 1 του άρθρου 7, σύμφωνα με την οποία δημοσιεύεται προκήρυξη η οποία απευθύνεται προς όλους τους παρέχοντες τις ζητούμενες μελέτες ή υπηρεσίες και αυτοί με την σειρά τους πρέπει να υποβάλουν α) εκδήλωση ενδιαφέροντος, β) τεχνική προσφορά και επιπλέον γ) υποχρεωτική οικονομική προσφορά με εξαίρεση τις περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 13⁽¹⁾</p> <p>Η διαδικασία επιλογής ολοκληρώνεται σε 3 αντίστοιχα στάδια (εφόσον περιλαμβάνει και οικονομική προσφορά και σε κάποιες περιπτώσεις και σε 1). Δηλαδή 1^ο στάδιο = τυπικές προϋποθέσεις, 2^ο στάδιο = συγκριτική αξιολόγηση τεχνικών προσφορών, 3^ο στάδιο = αξιολόγηση οικονομικών προσφορών.</p> <p>Κλειστή διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 7, η οποία ολοκληρώνεται σε 2 φάσεις. Η πρώτη φάση</p>

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Οδηγός Επίβλεψης Μελετών και Κατασκευών
Επίβλεψη μελετών – Σύγκριση Ν. 716/77 και Ν. 3164/03

Ν. 716/77	Ν. 3164/03
<p>ρούσε να παραλληλιστεί με την διαδικασία με διαπραγμάτευση.</p> <p>Διαδικασία με διαπραγμάτευση ΔΕΝ προβλέπεται καθεαυτή από τον ν. 716/77 αλλά μόνο από την οδηγία 92/50.</p>	<p>περιλαμβάνει την προεπιλογή, όπου γίνεται η επιλογή αυτών που θα κληθούν να υποβάλουν προσφορές και η δεύτερη φάση περιλαμβάνει την αξιολόγηση των προσφορών, κατά την οποία θα επιλεγεί ο ανάδοχος. Και στην κλειστή διαδικασία είναι υποχρεωτική η υποβολή οικονομικής προσφοράς εκτός από τις περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 13 ⁽¹⁾. Η αξιολόγηση των προσφορών γίνεται σε 2 στάδια αν υπάρχει οικονομική προσφορά και σε ένα στάδιο αν δεν υπάρχει.</p> <p>Διαδικασία με διαπραγμάτευση της παρ. 4 του άρθρου 7, η οποία με την σειρά της διακρίνεται σε:</p> <p>Διαδικασία με διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης κατά την οποία η διαπραγμάτευση γίνεται μετά από δημοσίευση προκήρυξης και προεπιλογή 5 –10 υποψηφίων.</p> <p>Διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης η οποία επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις που αποκλειστικά απαριθμούνται στην παρ. 3 του άρθρου 9 του Π.Δ. 346/98.</p> <p>Απευθείας ανάθεση της παρ. 6 του άρθρου 12, σύμφωνα με την οποία «για μελέτες των οποίων η προεκτιμώμενη αμοιβή είναι μικρότερη των 20.000 €, η ανάθεση της σύμβαση μπορεί να γίνεται απευθείας σε μελετητή ή σε εταιρία μελετητών που έχουν τα τυπικά προσόντα, με απόφαση της αναθέτουσας αρχής μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου.»</p>

(1) Περιπτώσεις στις οποίες δεν απαιτείται η υποβολή οικονομικής προσφοράς, άρθρο 13 παρ. 2:

- Όταν γίνεται ανάθεση εκπόνησης αρχικών σταδίων μελέτης, ύστερα από γνώμη τεχνικού συμβουλίου, εφόσον τα διαθέσιμα στοιχεία δεν είναι επαρκή για την υποβολή οικονομικής προσφοράς (η τελική αμοιβή δεν μπορεί να υπερβεί το διπλάσιο της προεκτιμώμενης αμοιβής).
- Για μελέτες που προκηρύσσονται από τους φορείς της παρ. 6 του άρθρου 1 που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του παραρτήματος Ι του Π.Δ. 370/95, προεκτιμώμενης αμοιβής μέχρι 81.000 €, καθώς και για μελέτες που προκηρύσσονται από τους λοιπούς φορείς της παρ. 6 του άρθρου 1, προεκτιμώμενης αμοιβής μέχρι 40.000 € (η τελική αμοιβή δεν μπορεί να υπερβεί τα κατώτερα όρια εφαρμογής του Π.Δ. 346/98, αλλά ούτε και το διπλάσιο της προεκτιμώμενης αμοιβής).
- Για μελέτες των οποίων η προεκτιμώμενη αμοιβή είναι μικρότερη των 20.000 € και γίνεται απευθείας ανάθεση, χωρίς πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, σε μελετητή ή εταιρία μελετητών που διαθέτει τα απαιτούμενα για την εκπόνηση της μελέτης προσόντα (η τελική αμοιβή δεν μπορεί να υπερβαίνει το 120% της προεκτιμώμενης αμοιβής).

N. 716/77	N. 3164/03
12. Κριτήρια ανάθεσης	
<p>Σύμφωνα με την εγκύκλιο 40/93, η οποία αποτελεί ερμηνευτική του ν. 716/77 «για τις αμοιβές μελετών ισχύουν τα οριζόμενα στο Π.Δ. 696/74 (περί αμοιβών μηχανικών), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από το Π.Δ. 515/89 καθώς και οι αποφάσεις σχετικά με τον καθορισμό ποσοστού εκπτώσεων και συνεπώς στις περιπτώσεις που καλύπτονται από την ανωτέρω νομοθεσία δεν εφαρμόζεται ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης το κριτήριο της τιμής.</p> <p>Τα κριτήρια σύναψης συμβάσεων που είναι δυνατόν να τεθούν, σε συνδυασμό με τα οριζόμενα στο ν. 716/77 και τα εκτελεστικά του Προεδρικά Διατάγματα, είναι κατά περίπτωση μεταβλητά και αφορούν τη συγκεκριμένη σύμβαση. Αυτά μπορούν π.χ. να είναι η τεχνική προσέγγιση του θέματος, η προθεσμία παράδοσης, η προτεινόμενη μεθοδολογία, η τεχνική υποστήριξη μετά την εκπόνηση της μελέτης, η αποδεδειγμένη εμπειρία και τεχνογνωσία σε μελέτες εξειδικευμένων έργων. Τα κριτήρια αυτά είναι ενδεικτικά και η αναθέτουσα αρχή δύναται να ορίσει και άλλα ανάλογα με τη φύση της μελέτης.</p> <p>Στις λοιπές περιπτώσεις σύναψης συμβάσεων, όπου δηλαδή δεν υπάρχει καθορισμένο τιμολόγιο πληρωμής, εφαρμόζεται κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής, σε συνδυασμό με τα οριζόμενα στο ν. 716/77 και τα εκτελεστικά του Π.Δ., ένα από τα δύο κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης που αναφέρονται στο άρθρο 36 παρ. 1 της οδηγίας δηλαδή, είτε «η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά» είτε «η χαμηλότερη τιμή».</p>	<p>Ο νέος νόμος για τις μελέτες απεριθμει (ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά) στο άρθρο 12 αυτού τα ελάχιστα κριτήρια τα οποία πρέπει να αξιολογηθούν προκειμένου να προκύψει η πλέον συμφέρουσα προσφορά και τα οποία είναι τα εξής:</p> <p>α) Η εμπειρία της επιστημονικής ομάδας, β) η αποτελεσματικότητα του οργανογράμματος, γ) η πληρότητα της μεθοδολογίας, δ) η αποτελεσματικότητα και η αξιοπιστία του χρονοδιαγράμματος και ε) η προσφερόμενη τιμή (οικονομική προσφορά).</p> <p><i>*ΠΡΟΣΟΧΗ η παραπάνω αρίθμηση δεν είναι αποκλειστική (εκκρεμεί και η έκδοση εκτελεστικού Π.Δ.).</i></p> <p>Όπως γίνεται αμέσως αντιληπτό ο νέος νόμος, σε αντίθεση με τον προηγούμενο, λαμβάνει ως κριτήριο ανάθεσης και την οικονομική προσφορά (και μάλιστα σημαντικό καθώς η βαρύτητα της οικονομικής προσφοράς σε σχέση με την τεχνική μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 20 και 30%).</p> <p>Πρέπει να σημειωθεί στο σημείο αυτό, ότι προκειμένου για συμβάσεις μελετών, στον φάκελο της οικονομικής προσφοράς περιλαμβάνεται κατ' αποκοπή τίμημα, ενώ για τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών περιλαμβάνεται είτε κατ' αποκοπή τίμημα, είτε αμοιβή με βάση τιμή μονάδας για κάθε επιστήμονα, καθώς και η συνολική αμοιβή για την εκπλήρωση των υπηρεσιών, όπως προβλέπεται στην προκήρυξη.</p>
<p><u>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:</u></p> <p><i>Η συγκριτική μελέτη των δύο νομοθετημάτων μας οδηγεί σε δύο βασικά συμπεράσματα:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ο νέος νόμος για τις μελέτες θέτει τα βασικά κριτήρια τα οποία κατ' ελάχιστον θα πρέπει να αξιολογούνται για την ανάθεση της σύμβασης, πράγμα το οποίο δεν συνέβαινε στο παρελθόν, καθώς σύμφωνα με τον ν. 716/77 η διακήρυξη ήταν αυτή που έθετε τα κριτήρια ανάθεσης και καθόριζε κατά φθίνουσα σειρά τη σημασία που τους προσέδιδε. - Ως κριτήριο ανάθεσης κατά κανόνα τίθεται πλέον και η οικονομική προσφορά (υπάρχουν και συγκεκριμένες εξαιρέσεις), η οποία για τις μελέτες αποτελεί κατ' αποκοπή ποσό. Η οικονομική προσφορά αποτελεί και την τελική αμοιβή του αναδόχου, ο οποίος υποχρεούται να ολοκληρώσει το αντικείμενο της σύμβασης με το ποσό της οικονομικής του προσφοράς.	

N. 716/77	N. 3164/03
13. Αμοιβή μελετών και υπηρεσιών	
<p>Από τις διατάξεις του ν. 716/77 προκύπτει ότι ο νόμος διακρίνει την αμοιβή του μελετητή σε «προεκτιμώμενη», «συμβατική» και τελικώς «καταβληθησομένη».</p> <p><u>Η προεκτιμώμενη αμοιβή</u> είναι αυτή που υπολογίζεται από την αναθέτουσα αρχή προκειμένου να διενεργηθεί η διαδικασία σύναψης της σύμβασης. <u>Συμβατική αμοιβή</u> είναι η αμοιβή που καθορίζεται με απόφαση του εργοδότη κατά το πρώτο στάδιο της εγκρίσεως από αυτόν της προμελέτης με βάση τον προϋπολογισμό του σταδίου αυτού του έργου, για το οποίο γίνεται η μελέτη και σύμφωνα με τις τιμές που ορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις περί αμοιβών μελετών. Η συμβατική αμοιβή προκύπτει όμως αφού αναχθεί στο χρόνο υποβολής της μελέτης κατόπιν αναθεωρήσεως τιμών δημοσίων έργων.</p> <p><u>Η τελικώς καταβληθησομένη αμοιβή</u> είναι εκείνη που βρίσκεται πάλι σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις περί αμοιβών μελετών αλλά με βάση τον τελικό προϋπολογισμό, με τον περιορισμό ότι δεν μπορεί να είναι ανώτερη από την συμβατική σε ποσοστό μεγαλύτερο του 40%.</p>	<p>Ο νέος νόμος για τις μελέτες ρυθμίζει ρητά το θέμα της αμοιβής και συγκεκριμένα αναφέρει ότι:</p> <p>Σε περίπτωση σύμβασης μελέτης με οικονομική προσφορά (που αποτελεί και τον κανόνα) καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση σύμβασης παροχής υπηρεσιών, συμβατική αμοιβή του αναδόχου είναι η οικονομική του προσφορά, η οποία είναι και η τελική αμοιβή, με την οποία ο ανάδοχος υποχρεούται να ολοκληρώσει το αντικείμενο της σύμβασης.</p> <p>Σε περίπτωση ανάθεσης σύμβασης εκπόνησης μελέτης χωρίς οικονομική προσφορά, ήτοι στις περιπτώσεις του άρθρου 13 παρ. 2 (βλέπε παραπάνω υποσημείωση 1), συμβατική αμοιβή είναι η προεκτιμώμενη. Η τελική αμοιβή με την οποία ο ανάδοχος υποχρεούται να ολοκληρώσει το αντικείμενο της σύμβασης δεν μπορεί να υπερβεί το διπλάσιο της συμβατικής, καθώς, και προκειμένου περί συμπληρωματικής σύμβασης, τα όρια που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 19 του νόμου.</p>
<p>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:</p> <p><i>Παρατηρούμε ότι με το νέο νόμο τίθεται ως κανόνας η υποβολή οικονομικής προσφοράς από τον ανάδοχο η οποία συγχρόνως αποτελεί τόσο τη συμβατική όσο και την τελική αμοιβή του, μέσα στην οποία υποχρεούται να ολοκληρώσει το αντικείμενο της σύμβασης.</i></p> <p><i>Αλλά και στις τρεις συγκεκριμένες εξαιρέσεις που θέτει ο νέος νόμος, τίθενται ανώτατα όρια μεταξύ προεκτιμώμενης (συμβατικής) και τελικής αμοιβής, πράγμα το οποίο δεν συμβαίνει με την εφαρμογή του ν. 716/77, καθώς δεν υπάρχει δέσμευση από τις διατάξεις της ελληνικής και κοινοτικής νομοθεσίας ως προς το ύψος του ποσού μεταξύ προεκτιμώμενης και τελικής αμοιβής («συμβατικής» κατά το άρθρο 11, παρ. 7 του ν. 716/77 - Γνωμοδότηση ΝΣΚ 648/01).</i></p> <p><i>Σύμφωνα με τα ανωτέρω:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Σε περίπτωση υποβολής οικονομικής προσφοράς: <i>τελική αμοιβή για το αντικείμενο της σύμβασης = συμβατική αμοιβή = οικονομική προσφορά</i> • Σε περίπτωση μη υποβολής οικονομικής προσφοράς: <i>τελική αμοιβή για το αντικείμενο της σύμβασης ≤ διπλασίου της προεκτιμώμενης αμοιβής (συμβατικής αμοιβής).</i> 	
14. Συμπληρωματικές μελέτες ή υπηρεσίες	
<p>Το ζήτημα της προεκτιμώμενης και της τελικώς καταβληθησομένης αμοιβής ανακύπτει και στο θέμα των συμπληρωματικών μελετητικών υπηρεσιών για τον προσδιορισμό του ορίου του 50%.</p> <p>Το ποσοστό του 50% της κύριας σύμβασης σε περίπτωση ανάθεσης συμπληρωματικών εργα-</p>	<p>Σε ότι αφορά τις αρχικές συμβάσεις, οι οποίες έχουν ανατεθεί μετά από υποβολή οικονομικής προσφοράς, ο προσδιορισμός του ορίου του 50% θεωρείται απλή υπόθεση, καθώς η συμβατική αμοιβή του αναδόχου είναι η οικονομική του προσφορά και είναι εξ αρχής και οριστικά προσδιορισμένη.</p>

**Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Οδηγός Επίβλεψης Μελετών και Κατασκευών
Επίβλεψη μελετών – Σύγκριση Ν. 716/77 και Ν. 3164/03**

N. 716/77	N. 3164/03
<p>σιών υπολογίζεται σύμφωνα με τη συμβατική αμοιβή, όπως αυτή προκύπτει κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 11 παρ. 7 του ν. 716/77, σε συνδυασμό με τις διατάξεις περί ελαχίστων ορίων των αμοιβών μηχανικών.</p> <p>Σε περίπτωση δε που ανατεθούν στον ανάδοχο μελετητή συμπληρωματικές ή νέες εργασίες πριν από την έγκριση της συμβατικής αμοιβής, η δαπάνη των εργασιών αυτών θεωρείται προεκτιμώμενη, αλλά το ύψος της δεν μπορεί υπερβεί το 50% της αρχικώς προεκτιμώμενης αμοιβής - εφόσον δεν είναι ακόμη γνωστό το ύψος της συμβατικής αμοιβής και η απόκλιση του από την προεκτιμώμενη - ενώ το τελικό ύψος της αμοιβής για την εκπόνηση των νέων ή συμπληρωματικών εργασιών δεν μπορεί να υπερβεί το 50% της συμβατικής αμοιβής των αρχικά ανατεθεισών εργασιών.</p>	<p>Σε ότι αφορά τις εξαιρέσεις της παρ. 2 του άρθρου 13, όπου δεν είναι υποχρεωτική η υποβολή οικονομικής προσφοράς, το άρθρο 19 στην παρ. 2 προβλέπει ότι σε περίπτωση που έχει εγκριθεί συγκριτικός πίνακας, το όριο του 50% υπολογίζεται βάσει των εργασιών της αρχικής σύμβασης, όπως αυτή ορίζεται στον τελευταίο εγκεκριμένο συγκριτικό πίνακα.</p> <p>Επιπλέον προστέθηκε ρητά η υποχρέωση του αναδόχου να ολοκληρώσει τις συμπληρωματικές συμβάσεις μέσα στο περιθώριο του 50% της συμβατικής αμοιβής. Αυτό σημαίνει δηλαδή πως ακόμη και στην περίπτωση που έχει εφαρμογή το Π.Δ. 696/74 και η αναλογούσα αμοιβή υπερβαίνει το 50% της συμβατικής, η εργασία θα πρέπει υποχρεωτικά να ολοκληρωθεί και θα πληρωθεί μέχρι το 50% .</p>
<p><u>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:</u></p> <p><i>Αν λάβουμε υπόψη όλα τα ανωτέρω σε συνδυασμό με τις διατάξεις περί συμπληρωματικών συμβάσεων θα παρατηρήσουμε ότι η αμοιβή του αναδόχου, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών αυξήσεων, των αναθεωρήσεων και των συμπληρωματικών συμβάσεων, υπόκειται στα εξής όρια:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Σε περίπτωση υποβολής οικονομικής προσφοράς: αμοιβή αναδόχου, συμπεριλαμβανομένων των αναθεωρήσεων και των συμπληρωματικών συμβάσεων $\leq 150\%$ συμβατικής αμοιβής = 150% οικονομικής προσφοράς • Σε περίπτωση μη υποβολής οικονομικής προσφοράς: αμοιβή του αναδόχου, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών αυξήσεων, των αναθεωρήσεων και των συμπληρωματικών συμβάσεων $\leq 300\%$ προεκτιμώμενης αμοιβής. 	
<p>15. Εγγύηση συμμετοχής</p>	
<p>Το ύψος της εγγυητικής επιστολής δεν καθορίζεται ρητώς από τον ν. 716/77, αλλά καθορίζεται συνήθως από τη διακήρυξη.</p>	<p>Το ύψος της εγγυητικής συμμετοχής πρόκειται να οριστεί με απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. και αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1% επί της προεκτιμώμενης αμοιβής, ανάλογα με το είδος και τη σπουδαιότητα του αντικειμένου της σύμβασης. Με την ίδια απόφαση πρόκειται να ρυθμιστούν η διάρκεια ισχύος της εγγυητικής αυτής επιστολής, η διαδικασία κατάπτωσης και κάθε άλλο σχετικό θέμα.</p>
<p>16. Απευθείας Ανάθεση</p>	
<p>Η απευθείας ανάθεση μελετών δεν προβλέπεται ως διαδικασία ανάθεσης μελετών από τον νόμο 716/77 και η αναφορά του νομοθέτη στην παρ. 7 του άρθρου 11 δεν γίνεται στην συγκεκριμένη διαδικασία, αλλά αναφέρεται στη δυνατότητα ανάθεσης μελετών με βάση τα τεχνικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων, αλλά μετά από τη δημοσίευση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.</p>	<p>Με το νέο νόμο επιτρέπεται η απευθείας ανάθεση μελετών χωρίς δημοσίευση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η προεκτιμώμενη αμοιβή των οποίων είναι μικρότερη των 20.000 €. Ωστόσο ο ίδιος νόμος θέτει και τρεις βασικούς περιορισμούς:</p> <p>το ύψος της τελικής αμοιβής αυτής της μελέτης πρέπει να μην υπερβαίνει το 120% της προεκτιμώμενης αμοιβής</p> <p>το συνολικό ύψος των μελετών που ανατίθενται με</p>

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Οδηγός Επίβλεψης Μελετών και Κατασκευών
Επίβλεψη μελετών – Σύγκριση Ν. 716/77 και Ν. 3164/03

N. 716/77	N. 3164/03
	<p>την διαδικασία αυτή πρέπει να μην ξεπερνά το 3 ή 5% (σε ανάλογες περιπτώσεις) των συνολικών πιστώσεων της αναθέτουσας αρχής για την εκπόνηση μελετών.</p> <p>το πρώτο 20ήμερο κάθε έτους οι αναθέτουσες αρχές αποστέλλουν πίνακα όλων των απευθείας αναθέσεων που καταρτίστηκαν κατά το προηγούμενο έτος στη Γ.Ε.Μ και στο Τ.Ε.Ε. Διαφορετικά απαγορεύεται η σύναψη οποιασδήποτε σύμβασης μελετών ή παροχής υπηρεσιών με αυτή τη διαδικασία.</p>
17. Δημοσιότητα	
<p>Ο ν. 716/77 ορίζει ως ελάχιστη προθεσμία υποβολής αιτήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος τις 20 ημέρες από τη δημοσίευση της περιληπτικής διακήρυξης στο ενημερωτικό δελτίο του Τ.Ε.Ε.</p>	<p>Αναφορικά με το ζήτημα της δημοσιότητας ο ν. 3164/03 προβλέπει τα εξής:</p> <p>παρέχει για πρώτη φορά τη δυνατότητα δημοσίευσης ενδεικτικής ανακοίνωσης (προδημοσίευση) στο ενημερωτικό δελτίο του Τ.Ε.Ε, η οποία συντάσσεται σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος ΙΙΙ του Π.Δ. 346/98.</p> <p>Η προθεσμία των 20 ημερών από την δημοσίευση στο ενημερωτικό δελτίο του Τ.Ε.Ε που προέβλεπε ο προηγούμενος νόμος μετατρέπεται σε 30 ημέρες από την αποστολή της σχετικής πρόσκλησης σε αυτό και τη δημοσίευσή της σε μια εφημερίδα της πρωτεύουσας (αποτελεί έμμεσο εξαναγκασμό του Τ.Ε.Ε. για άμεση δημοσίευση).</p> <p>Προβλέφθηκε η υποχρέωση δημοσιοποίησης όλων των αναθέσεων (συμπεριλαμβανομένων των απευθείας), μετά την πάροδο 1 μηνός από την σύναψή τους, στην Γ.Ε.Μ. (ειδική υπηρεσία τήρησης των μητρώων) και στο Τ.Ε.Ε. – σημαντικό στοιχείο διαφάνειας.</p>
18. Έκπτωση Αναδόχου	
<p>Στο άρθρο 19 του ν. 716/77 γίνεται αναφορά στις υποχρεώσεις του Αναδόχου και δυνατότητα έκπτωσής του σε περίπτωση μη προσήκουσας εκπλήρωσης των υποχρεώσεών του.</p>	<p>Ο νέος νόμος διαφοροποιείται σε ότι αφορά τις υποχρεώσεις και την έκπτωση του αναδόχου στα εξής δύο σημεία:</p> <p>Στην περίπτωση χορήγησης από τον εργοδότη ανακριβών στοιχείων υπάρχει υποχρέωση για έγγραφη και άμεση ειδοποίηση του από τον μελετητή, διαφορετικά ο μελετητής θεωρείται υπεύθυνος για κάθε ζημία που θα προκληθεί από τα στοιχεία αυτά (ν. 716/77, άρθρο 19, παρ. 3). Η νέα διάταξη (ν. 3164/03, άρθρο 22, παρ. 2) προσέθεσε τη λέξη «αποκλειστικά» υπαίτιος και με τον τρόπο αυτό επεξέτεινε την ευθύνη του μελετητή, καθώς σε μια τέτοια περίπτωση ο μελετητής δεν έχει την δυνατότητα να επικαλεστεί συνυπαιτιότητα του εργοδότη.</p> <p>Η παραγραφή των αξιώσεων του εργοδότη κατά του</p>

**Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Οδηγός Επίβλεψης Μελετών και Κατασκευών
Επίβλεψη μελετών – Σύγκριση Ν. 716/77 και Ν. 3164/03**

N. 716/77	N. 3164/03
	αναδόχου ορίζεται θετής με σημείο έναρξης την παράδοση της μελέτης. Ο νέος νόμος προσθέτει την φράση «ή την λύση της σύμβασης με οποιοδήποτε τρόπο».
19. Υποχρέωση σύμπραξης	
Αν κατά την εξέλιξη εκπόνησης της μελέτης προκύπτει ότι η αμοιβή του αναδόχου υπερβαίνει την επιτρεπόμενη από την τάξη του πτυχίου του σε ποσοστό μεγαλύτερο του 30%, ο ανάδοχος υποχρεούται να συμπράξει με γραφείο μελετών, της εγκρίσεως του εργοδότη, για την κάλυψη της απαιτούμενης τάξης πτυχίου, άλλως η μελέτη επαναπροκηρύσσεται μετά την ολοκλήρωση του εκπονούμενου σταδίου της.	Το όριο του 30% που έθετε ο ν. 716/77 ως υποχρεωτικό για την αναγκαιότητα σύμπραξης με άλλο γραφείο μελετών μειώνεται σε 20%.
20. Παραλαβή της μελέτης της σύμβασης	
Η προθεσμία παραλαβής της μελέτης δεν είναι ορισμένη αλλά όπως αναφέρεται στο άρθρο 19 του Π.Δ. 194/79 «η παραλαβή δέον να συντελείται εντός προθεσμίας ίσης προς το ¼ της κατά την αρχική σύμβαση ολικής προθεσμίας εκπονήσεως της μελέτης και πάντως όχι μικρότερη του 4μήνου και μεγαλύτερη του 6μήνου.»	Με το νέο νόμο οι προθεσμίες παραλαβής του αντικείμενου της σύμβασης μελέτης ορίζονται, για τις απλές μελέτες, στους 3 μήνες από την υποβολή πλήρους της μελέτης και στους 6 μήνες για τις σύνθετες μελέτες.
21. Υποβολή ενστάσεων στην διαδικασία των αναθέσεων	
Στην παράγραφο 16 του άρθρου 11 του ν. 716/77 και στο άρθρο 4 του Π.Δ. 194/79 ορίζεται ότι «καθ' οιασδήποτε πράξης του εργοδότη, από την δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος μέχρι και της εκδόσεως της εγκριτικής αποφάσεως αυτού περί αναθέσεως της μελέτης, δύναται να ασκηθεί ένσταση υπό παντός ενδιαφερομένου Γραφείου Μελετών, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας 10 ημερών από της δημοσιεύσεως ή κοινοποιήσεως, κατά περίπτωση, της σχετικής πράξεως του εργοδότη».	Κατά το στάδιο έως την ανάθεση της μελέτης ο νόμος 3164/03 προβλέπει τη δυνατότητα υποβολής ενστάσεων μόνο κατά δύο πράξεων της διοίκησης: α) κατά της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, για την οποία τάσσει αποκλειστική προθεσμία 10 ημερών από την τελευταία δημοσίευση της σχετικής πρόσκλησης. β) κατά των πρακτικών της Επιτροπής Αξιολόγησης, για την οποία τάσσει 3ήμερη προθεσμία από την κοινοποίησή τους. Επιπλέον για τις παραπάνω ενστάσεις προβλέπεται και παράβολο, με στόχο αφενός να περιορίσει τις ενστάσεις για ασήμαντα θέματα και αφετέρου να δημιουργήσει κάποιο έσοδο για τη διαδικασία αξιολόγησής τους.
22. Εκχώρηση της μελέτης	
Απαγορεύεται στον ανάδοχο η εκχώρηση σε τρίτον μέρους ή του συνόλου της μελέτης. Αυτή επιτρέπεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνο μετά από αιτιολογημένη γνώμη του αρμόδιου συμβουλίου. Ο εκχωρητής (αρχικός ανάδοχος της μελέτης) ακόμη και μετά την εκχώρησή της στον	Ο νέος νόμος περιορίζει ακόμη περισσότερο τη δυνατότητα εκχώρησης της μελέτης καθώς καταργεί την έννοια της εξαιρετικής περίπτωσης και την αντικαθιστά με πιο στενά καθορισμένες έννοιες, όπως είναι α) η σοβαρή ασθένεια του αναδόχου και β) κάθε άλλη αντικειμενική δυσκολία.

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Οδηγός Επίβλεψης Μελετών και Κατασκευών
Επίβλεψη μελετών – Σύγκριση Ν. 716/77 και Ν. 3164/03

N. 716/77	N. 3164/03
<p>εκδοχέα ευθύνεται εις ολόκληρον με αυτόν. Η μοναδική περίπτωση απαλλαγής του από την ευθύνη είναι όταν πάσχει από σοβαρή ασθένεια που τον καθιστά ανίκανο, για μεγάλο χρονικό διάστημα, για την περαιτέρω εκτέλεση της σύμβασης.</p>	
<p>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Από τη συγκριτική μελέτη των δύο άρθρων γίνονται αντιληπτές δύο βασικές διαφορές:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ότι ο νομοθέτης δεν χρησιμοποιεί την περίπτωση της σοβαρής ασθένειας του αναδόχου ως περίπτωση απαλλαγής του από την εις ολόκληρον ευθύνη του και μετά την εκχώρηση της μελέτης, αλλά ως περίπτωση κατά την οποία παρέχεται η δυνατότητα εκχώρησης της μελέτης σε τρίτο. 2. ο νομοθέτης στο νέο άρθρο δεν κάνει καμία αναφορά στην περίπτωση εις ολόκληρον ευθύνης του εκχωρητή με τον εκδοχέα και ως εκ τούτου συνάγεται ότι ο νομοθέτης θέλησε να εξαλείψει το αυστηρό αυτό μέτρο για τον μελετητή που έχει αποχωρήσει από την εκπόνηση της μελέτης. Σημειώνουμε ότι εκκρεμεί η έκδοση εκτελεστικού Π.Δ., το οποίο και προβλέπεται ότι θα ρυθμίζει ειδικότερα όλα τα παραπάνω ζητήματα.	
<p style="text-align: center;">23. Εγγυήσεις – ασφάλιση</p>	
<p>Ο ν. 716/77 προβλέπει τη χορήγηση εγγύησης καλής εκτέλεσης το ύψος της οποίας δεν είναι σταθερό αλλά προσδιορίζεται ως ποσοστό επί της προεκτιμώμενης αμοιβής (5%).</p> <p>Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 7 του ν. 1418/84, ως μέσο πρόσθετης εγγύησης του εργοδότη για την αρτιότητα και την πληρότητα της μελέτης τίθεται και η παρακράτηση ποσοστού 20% από κάθε πιστοποίηση λογαριασμού πληρωμής εκπονούμενης μελέτης.</p> <p>Ο ίδιος νόμος στην παρ. 11 του άρθρου 4 προβλέπει και τη γενική υποχρέωση για ασφάλιση της μελέτης.</p>	<p>Και ο ν. 3164/03 αναφέρεται στην χορήγηση εγγύησης καλής εκτέλεσης και μάλιστα το ύψος της προσδιορίζεται στο ίδιο ποσοστό (5% επί της προεκτιμώμενης αμοιβής), αλλά καμία αναφορά δεν γίνεται στην παρακράτηση ποσοστού από κάθε πιστοποίηση λογαριασμού. Αντίθετα με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 γίνεται αναφορά στην υποχρέωση γενικής ασφάλισης της μελέτης σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 5 του ν. 2940/01.</p> <p>Η γενική υποχρέωση ασφάλισης της σύμβασης μελέτης δρα και εδώ ως πρόσθετη εγγύηση για την αρτιότητα και την πληρότητα της μελέτης και σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ως πλήρες και ισοδύναμο μέτρο καθ' υποκατάσταση της εγγυητικής επιστολής.</p>

N. 716/77	N. 3164/03
24. Τεκμαρτές τιμές προσήκουσας αμοιβής	
<ul style="list-style-type: none"> • Η έννοια των τεκμαρτών τιμών προσήκουσας αμοιβής φαίνεται πως ως σκοπό έχει την αντικατάσταση των διατάξεων περί αμοιβών μηχανικών και συγκεκριμένα του Π.Δ. 696/74. Αυτό εξάλλου αναφέρεται εμμέσως πλην σαφώς στο εδάφιο β΄ της παραγράφου 9 του άρθρου 13 του ν. 3164/03, όπου συγκεκριμένα αναφέρεται ότι «από την έναρξη ισχύος των αποφάσεων του προηγούμενου εδαφίου, όπου στις διατάξεις του νόμου αυτού γίνεται παραπομπή ή αναφορά σε διατάξεις που ισχύουν για τις αμοιβές μελετών, νοούνται εφεξής οι αντίστοιχες διατάξεις των ανωτέρω αποφάσεων». • Οι τεκμαρτές αυτές τιμές θα καθορίζονται ανά στάδιο, κατηγορία μελετών και είδος έργου που προσδιορίζονται με βάση τη δαπάνη του έργου ή τις μονάδες φυσικού αντικειμένου του ή τον απαιτούμενο χρόνο απασχόλησης επιστημονικού δυναμικού για την εκπόνηση της μελέτης ή με άλλη πρόσφορη βάση. • Σε ότι αφορά τώρα μελέτες για τις οποίες υποβάλλεται οικονομική προσφορά, θα καθοριστεί με Κ.Υ.Α. συγκεκριμένο ποσοστό επί των τεκμαρτών τιμών και οποιαδήποτε οικονομική προσφορά είναι κατώτερη από αυτό το ποσοστό επί τις τεκμαρτές τιμές θα θεωρείται κατά την αξιολόγησή της ως προσφορά που ισούται με το συγκεκριμένο ποσοστό επί τις τεκμαρτές τιμές προσήκουσας αμοιβής. Με άλλα λόγια η «υπερβολικά χαμηλές προσφορές» δεν θα απορρίπτονται, αλλά αυτές θα τεκμαίρεται ότι ισούνται με το κατώτερο όριο που θα θέτει το ποσοστό επί των τεκμαρτών τιμών. Κατά συνέπεια κάτω από αυτό το όριο δεν θα υπάρχει απολύτως κανένα όφελος για τον συμμετέχοντα στον διαγωνισμό, από την υποβολή της μειωμένης οικονομικής προσφοράς. • Η διαμόρφωση της προαναφερθείσας διάταξης έγινε με το συγκεκριμένο τρόπο, καθώς σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες δικαίου δεν είναι δυνατός ο αποκλεισμός συμμετέχοντος σε διαγωνισμό λόγω υποβολής προσφοράς κάτω από συγκεκριμένο όριο, καθώς με τον τρόπο αυτό θα υπήρχε σαφής καταπάτηση της αρχής του ελεύθερου ανταγωνισμού. 	
25. Διοικητική Επίλυση Διαφορών	
<p>Μετά την κατάργηση του ν.δ. 1266/72 οι διατάξεις του ν. 1418/84 που αφορούν την ενδικοφανή διαδικασία για την επίλυση των διαφορών που προκύπτουν κατά την εκτέλεση των δημοσίων έργων, εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση εκπόνησης μελετών.</p>	<p>Οι νέες διατάξεις για την διοικητική επίλυση των διαφορών αποτελούν σε μεγάλο βαθμό αντιγραφή των διατάξεων του ν. 1418/84 με κάποιες απαραίτητες τροποποιήσεις οι οποίες κρίθηκαν αναγκαίες για την προσαρμογή της διαδικασίας στη φύση των συμβάσεων μελετών και υπηρεσιών. Οι πιο σημαντικές από αυτές είναι οι ακόλουθες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τίθεται προθεσμία για την υποβολή ένστασης κατά παράλειψης της Υπηρεσίας. • υπάρχει υποχρέωση κοινοποίησης της αίτησης θεραπείας και στην Προϊσταμένη Αρχή. • πριν από την εξέταση της αίτησης θεραπείας καλείται αυτός που την άσκησε να προσκομίσει στο όργανο που είναι αρμόδιο για την έκδοση απόφασης τα στοιχεία που αποδεικνύουν την εμπρόθεσμη υποβολή της και στον αντισυμβαλλόμενο του.

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Οδηγός Επίβλεψης Μελετών και Κατασκευών
Επίβλεψη μελετών – Σύγκριση Ν. 716/77 και Ν. 3164/03

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A.	ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 92/50/ΕΟΚ.....	1
	ΑΝΟΙΧΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΠΛΕΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΥΣΑΣ ΑΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ.....	1
1.	ΕΦΑΡΜΟΣΙΜΟΤΗΤΑ	1
2.	ΧΡΟΝΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ.....	1
2.1	Προκαθοριστικό Στάδιο	1
2.2	Ενδεικτική Προκήρυξη (Ανακοίνωση).....	1
2.3	Προκήρυξη	2
2.4	Αίτηση για Παροχή των Τευχών του Διαγωνισμού	2
2.5	Χρόνος Υποβολής Προσφορών	2
2.6	Επιλογή και Ανάθεση	2
3.	ΠΡΟΕΠΙΛΟΓΗ	2
4.	ΤΕΥΧΗ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ	3
4.1	Τεύχη Προκήρυξης.....	3
4.2	Διανομή των Τευχών της Προκήρυξης	4
4.3	Ερωτήσεις Διαγωνιζομένων Επιχειρήσεων	4
4.4	Τροποποιήσεις των Τευχών της Προκήρυξης	4
4.5	Υποβολή και Παραλαβή Προσφορών	4
5.	ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ.....	4
6.	ΕΠΙΛΟΓΗ	5
6.1	Γενική Αξιολόγηση της Επιχείρησης.....	5
6.2	Τεχνική Αξιολόγηση.....	6
6.3	Βαθμολόγηση.....	7
6.4	Διευκρινίσεις.....	7
7.	ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΝΑΘΕΣΗΣ	7
8.	ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΝΑΘΕΣΗΣ	7
8.1	Γενικά	7
8.2	Κοινοποίηση.....	7
8.3	Διευκρινήσεις.....	8
B.	ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ν. 716/77 και Ν. 3164/03.....	9
1.	Πεδίο εφαρμογής.....	9
2.	Ισχύς νόμου.....	9
3.	Σύμβαση παροχής υπηρεσιών επίβλεψης μελέτης ή έργου.....	9
4.	Ασυμβίβαστο	9
5.	Προγραμματική Σύμβαση	10
6.	Γνωμοδοτική Επιτροπή Μητρώου	10
7.	Γνωμοδοτική Επιτροπή Ενστάσεων	10
8.	Μελετητές – Μελετητικά Γραφεία - Μελετητικές εταιρίες	10

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Οδηγός Επίβλεψης Μελετών και Κατασκευών

Επίβλεψη μελετών - Δημοπράτηση δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών - Σύγκριση Ν. 716/77 και Ν. 3164/03

9.	Προετοιμασία του Κυρίου του έργου.....	11
10.	Αξιολογούμενη εμπειρία μελετητών.....	11
11.	Διαδικασίες ανάθεσης.....	11
12.	Κριτήρια ανάθεσης.....	13
13.	Αμοιβή μελετών και υπηρεσιών.....	14
14.	Συμπληρωματικές μελέτες ή υπηρεσίες.....	14
15.	Εγγύηση συμμετοχής.....	15
16.	Απευθείας Ανάθεση.....	15
17.	Δημοσιότητα.....	16
18.	Έκπτωση Αναδόχου.....	16
19.	Υποχρέωση σύμπραξης.....	17
20.	Παραλαβή της μελέτης της σύμβασης.....	17
21.	Υποβολή ενστάσεων στην διαδικασία των αναθέσεων.....	17
22.	Εκχώρηση της μελέτης.....	17
23.	Εγγυήσεις – ασφάλιση.....	18
24.	Τεκμαρτές τιμές προσήκουσας αμοιβής.....	19
25.	Διοικητική Επίλυση Διαφορών.....	19